

Sygn. akt VI U 237/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR Maria Sałacińska

Protokolant starszy protokolant sądowy Lena Fremmel

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2019 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy J. Z. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

z udziałem zainteresowanego W. S. (1), prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą: (...)(...) w W.

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia (...),, znak: (...)

o zasiłek chorobowy

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od odwołującej J. Z. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI U 237/15

UZASADNIENIE

Decyzją z (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odmówił J. Z. (1) prawa do wypłaty zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy pracy za okres od 23.11.2014 r. do 21.01.2015 r. w wysokości 100% podstawy wymiaru. W uzasadnieniu wskazał, że zebrana dokumentacja w tym protokół nr (...) nie daje podstaw do uznania wypadku przy pracy w dacie 18.11.2014r. Wobec powyższego za powyższy okres przysługuje zasiłek chorobowy w wysokości 80% podstawy wymiaru na zasadach określonych w ustawie z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

(decyzja z 18.03.2015 r. – k. 1 Tomu 1 akt organu rentowego)

Od powyższej decyzji J. Z. (1) złożyła odwołanie wnosząc o zmianę decyzji poprzez przyznanie prawa do zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy pracy za okres od 23.11.2014 r. do 21.01.2015 r. w wysokości 100% podstawy wymiaru. Wskazała, że pierwsze dolegliwości bólowe kręgosłupa w odcinku lędźwiowym odczuwała od 18.10.2014 r. podczas podnoszeniem skrzynki z towarem w czasie wykonywania obowiązków pracowniczych. W dniu 20.10.2014 r. ponownie podnosiła skrzynkę i poczuła mocny ból w tych samych okolicach co 18.10.2014 r. Ból był mocniejszy i bardziej dotkliwy. Mimo, że dolegliwości z 18.10.2014 r. nie wyłączyły jej z aktywności zawodowej, to ból powstały 20.10.2014 r. uniemożliwił dalsze wykonywanie czynności. Odwołująca wskazała, że nie miała wcześniej żadnych problemów z kręgosłupem.

(odwołanie – k. 1-4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy zawiera stwierdzenia bezpodstawne. Ze zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów wynika, że do zdarzenia powodującego uraz nie doszło 20.10.2014 r., tylko dwa dni wcześniej gdy dźwignęła ciężki przedmiot i poczuła ból kręgosłupa.

(odpowiedź na odwołanie – k. 6-7)

W toku postępowania Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego W. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...)

(postanowienie – k. 9)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. Z. (2) była zatrudniona w (...) u W. S. (1) na stanowisku kasjera-sprzedawcy .

W dniu (...)odwołująca rozpoczęła pracę o godzinie 6.00. Do jej obowiązków należała obsługa klienta na stanowisku warzywa – owoce tj. sprzedaż i uzupełnianie towaru. Około 8.30 tego dnia odwołująca podczas podnoszenia skrzynki z jabłkami o wadze 18 kg na wysokość ok. 1 metra od poziomu podłogi w celu ułożenia na ladzie sklepowej poczuła ból kręgosłupa w okolicy lędźwiowej. Pracowała do końca zmiany po czym udała się do lekarza z powodu nasilającego się bólu.

(protokół nr (...) r. – k. 2-5 Tom 2 akt organu rentowego; zeznania świadka E. K. na rozprawie 15.07.2016 r. protokół rozprawy od 00:10:42 do 00:13:38; zeznania świadka G. B. na rozprawie 15.07.2016 r. protokół rozprawy od 00:14:18 do 00:23:23; zeznania odwołującej J. Z. (1) na rozprawie 15.07.2016 r. protokół rozprawy od 00:30:41 do 00:35:36; zeznania zainteresowanego W. S. (1) na rozprawie 15.07.2016 r. protokół rozprawy od 00:35:42 do 00:41:52)

Odwołująca 20.10.2014 r. po poniesieniu skrzynki z jabłkami o wadze 18 kg doznała dolegliwości zespołu dolegliwości bólowych w przebiegu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych kręgosłupa. Przed zdarzeniem u odwołującej w obrębie kręgosłupa istniały zmiany zwyrodnieniowe na poziomach (...), (...), (...), (...) bez cech ucisku struktur nerwowych. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa objawia się dolegliwościami bólowymi występującymi podczas cięższych prac fizycznych. Podczas podnoszenia skrzynki z jabłkami mogło dojść do przeciążenia mięśni przykręgosłupowych co połączone ze zmianami zwyrodnieniowymi spowodowało zespół bólowy.

Podniesienie skrzynki z jabłkami o wadze 18kg bezpośrednio nie spowodowało zmian w obrębie kręgosłupa skutkujących bólem. U odwołującej nie doszło do powstania uszkodzeń tkanek i narządów ani zmian urazowych. Zmiany dyskopatyczne miały charakter samoistny.

Po 24.11.2014 r. odwołująca leczyła się z powodu dyskopatii.

(opinia ortopedy K. K. z 12.09.2016 r. – k. 67; zeznania świadka A. Ł. na rozprawie z 08.03.2017 r. protokół rozprawy od 00:11:48 do 00:27:31; uzupełniająca opinia ortopedy K. K. z 01.04.2017 r. – k.97; uzupełniająca opinia ortopedy K. K. z 03.09.2017 r. – k.119; opinia ortopedy M. G. z 13.02.2018 r. – k. 140-143; uzupełniająca opinia ortopedy M. G. z 31.10.2018 r. – k.189)

Odwołująca była niezdolna do pracy od 22.11.2014 r. do 26.01.2015 r.

(okoliczność bezsporna, nadto zaświadczenia lekarskie – k.7,10 i 11 Tomu 1 akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z akt organu rentowego, a także zeznań świadków E. K., G. B., W. S. (2) oraz odwołującej J. Z. (1). Zeznania w ocenie Sądu są spójne, logiczne, brak jest podstaw aby odmówić im wiary. Sąd pominął dowód z zeznań D. M., gdyż nie był bezpośrednim świadkiem zdarzenia z 20.10.2014 r. Był członkiem zespołu powypadkowego, który sporządził protokół na podstawie oświadczeń ustnych, z powodu

braku świadków zdarzenia. Sąd ponadto oparł się na zeznaniach świadka A. Ł. jako lekarza leczącego odwołującą bezpośrednio po zdarzeniu z 20.10.2014 r. Zeznania znajdują potwierdzenie w dokumentacji oraz jako dowód zostały wzięte pod uwagę przez biegłych ortopedów wydających opinie w sprawie.

Ponadto Sąd oparł się na opiniach biegłych ortopedów – K. K. i M. G.. Opinie główne i uzupełniające zgodne są co do rozpoznania u odwołującej zespołu bólowego powstałego w wyniku podniesienia skrzynki z jabłkami oraz dolegliwości zwyrodnieniowych istniejących wcześniej. Biegli co do ustaleń byli zgodni co było przyczyną powstania zespołu bólowego. Organ rentowy nie wnosił uwag do opinii biegłych. W przedmiocie uwag Sąd nie dopatrywał się opinii zarzucanych przez odwołującą sprzeczności lub wad metodologicznych w ich sporządzaniu. Ponadto odnosząc się do uwag, że biegły M. G. w sposób pobieżny przeprowadził badanie, zastosował błędną metodologię badania Sąd uznał, że jest to tylko polemika z biegłym i niekorzystnymi dla strony ustaleniami. Biegły w ocenie Sądu w sposób jasny opisał jak było wykonane badanie i jaka jest jego metodologia również opinii uzupełniającej z 08.06.2018 r. Wskazanie przez biegłego M. G. w treści opinii podstawowej faktu, że biegły K. K. sporządził opinię i podanie zarysu jego ustaleń nie świadczy o tym, że została przyjęta jako podstawa ustaleń drugiego biegłego. Z analizy treści opinii podstawowej i wyjaśnień biegłego M. G. wynika, że opinia została sporządzona niezależnie od ustaleń biegłego K. K..

Sąd oddalił wniosek odwołującej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP w dziedzinie wypadków przy pracy na okoliczność tego, czy zdarzenie z 20.10.2014 r. było zdarzeniem losowym czy nie. Uwzględnienie wniosku zmierzałoby tylko do przedłużenia postępowania, gdyż w ocenie Sądu nie jest istotne czy zdarzenie jest losowe czy nie. Jak wynika z zeznań świadków podnoszenie skrzynek z jabłkami było czynnością typową, wykonywaną wcześniej przez odwołującą. Brak jakiegokolwiek okoliczności świadczącej o tym, że podnoszenie skrzynek nie było związane z pracą odwołującej. Ponadto Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu Inspekcji Pracy. Miał w tym zakresie na względzie, że odwołująca nie sprecyzowała w jakim zakresie i na jakie okoliczności miałyby być wydana opinia. Nie została zakreślona teza dowodowa. Ponadto Sąd uznał, że wszystkie okoliczności faktyczne sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione przez świadków i biegłych z innych specjalności.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie było odwołanie J. Z. (1) od decyzji ZUS odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu uległa 20.10.2014 r. za okres od 23.11.2014 do 21.01.2015 w wysokości 100 % podstawy wymiaru. Podstawą wydania decyzji było ustalenie organu rentowego, że zdarzenie jakiemu uległa odwołująca, nie zostało spowodowane przyczyną powstałą 20.10.2014 r. tylko w dniu 18.10.2014 r.

W związku z powyższym Sąd przeanalizował czy zdarzenie 20.10.2014r spełnia przesłanki konieczne dla uznania go za wypadek przy pracy.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, czy też w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy. W niniejszej sprawie bezspornym było, że zdarzenie z dnia 20.10.2014 r. miało związek z pracą, odwołująca się bowiem wykonywała wówczas swe czynności pracownicze jako kasjer sprzedawca – akurat przenosiła skrzynki z jabłkami o wadze zazwyczaj około 18-20 kg. Tego dnia pracowała od 6 rano.

Należy mieć na uwadze, że przyczyna zewnętrzna wypadku nie musi być wyłączną (jedyną) przyczyną wypadku. A zatem do czynników zewnętrznych skutkujących powstaniem wypadku przy pracy mogą się przyłączać także czynniki tkwiące w organizmie pracownika. Istnienie choroby samoistnej nie wyklucza uznania zaistniałego zdarzenia za wypadek przy pracy. Przyczyna zewnętrzna nie musi być wyłączną i jedyną przyczyną powodującą wypadek przy pracy. Potwierdza to stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w orzeczeniu z dnia 18 grudnia 2012 r., II PK 209/12: „element definicji wypadku przy pracy, wiążący wypadek (zdarzenie) z przyczyną zewnętrzną rozumiany jest jako czynnik

działający z zewnątrz, tak by skutek nie był wyłącznie rezultatem zadziałania przyczyn wewnętrznych, rozumianych zawsze jako znajdujące się wewnątrz organizmu pracownika - samoistne schorzenia.

Podkreślić należy, że dla oceny zewnętrznej przyczyny zdarzenia, zasadniczą rolę odegrała uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r., III PO 15/62 (OSNCP 1963 nr 10, poz. 215), w której Sąd stwierdził, że przyczyną sprawczo-zewnętrzną zdarzenia może być każdy czynnik zewnętrzny (tzn. taki, który nie wynika z wewnętrznych właściwości człowieka) zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki. W tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, maszyna, siły przyrody, ale także praca i czynności samego poszkodowanego (np. potknięcie się, niefortunny odruch).

Jednocześnie Sąd Najwyższy w przywołanym wyżej orzeczeniu o sygn. akt I PK 185/13 wskazał też, że uszczerbek na zdrowiu pracownika spowodowany czynnikiem samoistnym może stanowić wypadek przy pracy, jeżeli został wywołany nadmiernym w okolicznościach danego wypadku wysiłkiem lub stresem.

Dodatkowo, nie sposób pominąć stanowiska Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 października 2012 roku (III AUa 80/16, LEX 2144850), zgodnie z którym „przepis art. 3 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zawiera definicję wypadku przy pracy. Zgodnie z jego treścią za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną wywołujące skutek w postaci urazu, - przyczyna ta musi pochodzić spoza organizmu poszkodowanego, w pewnych ściśle określonych okolicznościach wystąpienie zawału mięśnia sercowego, czy udaru mózgu lub wylewu, jeżeli zostały wywołane czynnikiem zewnętrznym, mogą zostać uznane za wypadek w rozumieniu powołanej ustawy. Warunkiem uznania następstw endogennych chorób za wypadek jest wykazanie pierwotnej przyczyny pochodzącej z zewnątrz. W wywołaniu zdarzenia może współdziałać zespół przyczyn o odmiennym charakterze, przy czym z punktu widzenia kwalifikacji wypadku istotny jest zbieg przyczyn wewnętrznych i zewnętrznych (występujących w organizmie poszkodowanego i ujawniających się poza nim). Przy kwalifikacji konkretnej okoliczności jako przyczyny zewnętrznej, ważne jest, aby stanowiła ona przyczynę sprawczą zdarzenia, natomiast nie musi być przyczyną jedyną, wyłączną. Nie jest więc wykluczone uznanie nagłego zdarzenia za wypadek przy pracy mimo stwierdzenia u poszkodowanego choroby, która w samoistnym rozwoju mogła doprowadzić do urazu, jeżeli dochodzi do zadziałania zespołu przyczyn o charakterze mieszanym, przy koniecznym warunku, by pogorszenie stanu zdrowia będące następstwem procesu chorobowego nie nastąpiło samoistnie, bez czynnika zewnętrznego, lecz że bezpośrednią i istotną przyczyną urazu był czynnik zewnętrzny. Można twierdzić, że wysiłek wydatkowany w celu wykonania czynności pracowniczych jest nadmierny dlatego, że jest szczególnie w okolicznościach świadczenia danej pracy lub że jest nadmierny dla danego pracownika, przy uwzględnieniu jego możliwości fizycznych i psychicznych”.

Stan zdrowia osoby ubezpieczonej bezsprzecznie obejmuje zespół okoliczności, dla ustalenia których niezbędne są wiadomości specjalne w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c., wymagające udziału w procesie biegłych lekarzy sądowych. Dlatego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii. Następnie celem zasięgnięcia opinii innego biegłego z zakresu ortopedii dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu ortopedii z wyłączeniem pierwszego.

Odnosząc powyższe uwagi do rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że zdarzenie z dnia 20.10.2014r. z całą pewnością pozostawało zarówno w miejscowym, jak i czasowym związku z pracą. Natomiast jak wynika z ustaleń biegłych ortopedów K. K. i M. G. sama czynność podniesienia skrzynki z jabłkami o wadze 18 kg nie spowodowała zespołu bólowego kręgosłupa lędźwiowego. Odwołująca przed tym zdarzeniem miała niezdiagnozowany wielopoziomowy zespół zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych bez cech ucisku struktur nerwowych tzw. chorobę zwyrodnieniową. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa w przypadku podnoszenia ciężkich przedmiotów może skutkować powstałymi bólami. Tak też było w przypadku odwołującej. Po dźwignięciu skrzynki o wadze 18 kg doszło do wystąpienia zespołu bólowego. Podniesienie skrzynki nie spowodowało urazu. Zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy wypadkowej uraz to uszkodzenie tkanek ciała lub narządów człowieka wskutek działania czynnika zewnętrznego. Na podstawie analizy dokumentacji medycznej i badania biegli nie wskazali, że doszło do jakiegokolwiek uszkodzenia narządów lub tkanek co spowodowało ból. Jak wskazał biegły K. K. podniesienie skrzynki z jabłkami nie spowodowało powstania zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych. Nie mogły powstać w ciągu 3,5 tygodnia pomiędzy

20.10.2014r. a 13.11.2014 r. (dniem badania MR kręgosłupa lędźwiowego). Ponadto jak wynika z dokumentacji medycznej odwołująca po 24.11.2014 r. leczona była z powodu dyskopatii. Reasumując powyższe rozważania przyczyna powstania zespołu bólowego istniała w organizmie odwołującej już przed zdarzeniem z 20.10.2014 r. Jak wskazał biegły ortopeda K. K. w przebiegu zmian dyskopatycznych i zwyrodnieniowych w przypadku dźwignięcia ciężkiego przedmiotu może powstać zespół bólowy. Wobec tego w przypadku osoby zdrowej, u której w organizmie nie istnieje wcześniej schorzenie, które w połączeniu z inną czynnością spowodowało by ból – nie spowoduje powstania zespołu bólowego.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.), w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania, zasądzać od J. Z. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.